

1913-yil aprel oyidan chiqa boshlagan

Fidoyilik –
Vatanga xizmat demak!

2023-yil 25-fevral, shanba,
23 (23.744)-son

KUN
HIKMATI

Inson aqli
har narsaga
yetadi, faqt
uni ishlashiga
hafsalas, ishtiyoq va
kuyinchaklik kerak,
xolos

www.zarnews.uz <https://www.facebook.com/zarnews.uz> [@zarnews_uz](https://twitter.com/zarnews_uz) https://www.twitter.com/zarnews_uz

↓ Prezident qaroriga ko'ra

Fermer xo'jaligi ishchisining daromad solig'i qaytarib beriladi

Davlatimiz rahbari tomonidan shu yil 23-fevral kuni "Qishloq xo'jaligida aholi bandligini oshirish va yer uchastkalaridan samarali foydalanish chora-tadbirlari to'g'risida" qaror qabul qilingdi.

Unga ko'ra, 2023-yil 1-apreldan 2024-yil 1-mayga qadar eksperiment tariqasida respublika budjetidan paxta va (yoki) g'alla yetishtirishga ixtisoslashgan fermer xo'jaliklariga ularning ishchilarining mehnatga haq to'lash tarzidagi daromadlari bo'yicha to'langan jismoni shaxslardan olinadigan daromad solig'ini bir vaqtning o'zida quydagi shartlarga roya qilinganda qaytarib berish tartibi joriy etilsin:

- qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan har bir gektar yer uchun oyiga kamida bir nafrar ishchining bandligi ta'minlanganda;
- har bir nafrar ishchi uchun oyiga mehnatga haq to'lash tarzidagi daromad mehnatga haq to'lashning eng kam miqdorining bir baravaridan kam bo'lmagan miqdorda belgilanganda;
- paxta va (yoki) g'alla yetishtirishga ixtisoslashgan fermer xo'jaligi o'tgan yil yakuni bo'yicha Soliq kodeksining 57-moddasi talablariga javob berganda.

2023-yil 1-apreldan boshlab tadbirkorlik sub'ektlari yangi qurilgan ko'p qavatlari ishlab chiqarish binolari, shu jumladan, **2023-yil 1-yanvardan keyin** foydalanishga topshirilgan binolar yuzasidan (respublikaning shaharlari, shuningdek, Toshkent viloyatining Zangiota, Qibray va Toshkent tumanlarida joylashgan binolar bundan mustasno) yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq bo'yicha hisoblangan summani uch qavatlari binoga – 0,9, to'rt qavatlari binoga – 0,8, besh qavatlari binoga – 0,7, olti qavatlari binoga – 0,6, yetti va undan yuqori qavatlari binoga – 0,5 pasaytiruvchi koeffitsiyentni qo'llagan holda, bino foydalanishga topshirilgan oydan boshlab 3 yildan ortiq bo'lmagan muddatga to'laydi.

Samarqand viloyati hokimining QARORI

Viloyatdagi bozorlar va savdo komplekslari ma'muriyatini tomonidan undirib olinadigan bir mortalik yig'implar, ijara to'lovlari va ko'rsatiladigan xizmatlar qiymati miqdorlarini tasdiqlash to'g'risida

O'zbekiston Respublikasining Soliq kodeksi, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2010-yil 26-apreldagi "Dehqon bozorlari va savdo komplekslari faoliyatini tashkil qilishni yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-1326-soni qaroriga muvofigi, viloyat Bozorlar va savdo komplekslari uyushmasining 2023-yil 12-yanvardagi (6-son) murojaati, viloyat moliya bosh boshqarmasining 2023-yil 23-yanvardagi (02/02-38/98-son) va viloyat davlat soliq boshqarmasining 2023-yil 26-yanvardagi (20/5-12013-son) xulosalariga asoslanib, **QAROR QILAMAN:**

1. Quydagilar:

Bozorlar va savdo komplekslarining ma'muriyatini tomonidan undirib olinadigan bir mortalik yig'implar miqdorlari 1-ilovaga;

Bozorlar va savdo komplekslarining ma'muriyatini tomonidan bino, inshootlar va inventarlarini ijara berish va ko'rsatiladigan majburiy xizmatlar uchun undiriladigan to'lovlarning miqdorlari 2-ilovaga;

Bozor va savdo komplekslari ning ma'muriyatini tomonidan maxsus ajratilgan joylarda og'ir va katta o'limchadagi qurilish materiallarini sotish uchun to'lovlarning miqdorlari 3-ilovaga muvofig tasdiqlansin.

2. Viloyat davlat soliq boshqarmasi (A.Ingomov), viloyat Bozorlar va savdo komplekslari uyushmasining (T.Mamatdalyev)ga:

Viloyatdagi Bozorlar va savdo komplekslari tushadigan bir mortalik yig'implar, ijara to'lovi va ko'rsatiladigan xizmatlar qiymatini belgilangan tartibda to'liq undirilishini;

yangi tasdiqlangan bir mortalik yig'implar, ijara to'lovi va ko'rsatiladigan xizmatlar qiymatini belgilangan tartibda to'liq undirilishini;

5. Mazkur qaroring ijirosini nazorat qilish viloyat hokimining birinchi o'rinnobosi v.v.b. F.Abilov zimmasiga yuklatilsin.

ko'rsatiladigan xizmatlar qiymati uchun to'lovlarning holati bo'yicha monitoring kuzatuv yuritish va natijalari yuzasidan viloyat hokimligiga aniq taklifot kiritib borilishi;

ko'rsatiladigan xizmatlar uchun to'lovlarning yangi miqdorlari to'g'ri qo'llanilishi hamda to'liq undirilishi va bozorlar daromadlarining belgilangan qismini mahalliy budgetga o'z vaqtida o'tkazilishi ustidan qat'iy nazorat o'natalishini ta'minlash topshirilsin.

3. Viloyat hokimining 2022-yil 15-martdagagi "Viloyatdagi bozor va savdo komplekslarning ma'muriyatini tomonidan undirib olinadigan bir mortalik yig'implar, ijara to'lovlari va ko'rsatiladigan xizmatlar qiymatini miqdorlari belgilash to'g'risida"gi 112-7-0/ Q/22-soni qaror o'z kuchini yo'qotgan deb hisoblansin.

4. Viloyat hokimligi axborot xizmati (M.Mirzayev), viloyat hokimligi "Axborot-kommunikatsiyalarini rivojlanish markazi" (A.Anarov) ushuq qarorning ommayi axborot vositalarida chop etilishi hamda viloyat hokimligining rasmiy veb-saytida joylashtirishini ta'minlasin.

5. Mazkur qaroring ijirosini nazorat qilish viloyat hokimining birinchi o'rinnobosi v.v.b. F.Abilov zimmasiga yuklatilsin.

6. Ushbu qaror rasmiy e'lon qilinigan kundan e'tiboran kuchga kiradi.

Viloyat hokimi

2023-yil 23-fevral

E.TURDIMOY.

61-7-0-Q/23

(Qaror ilovasi bilan gazetamizning Zarnews.uz veb-sayti orqali tanishishingiz mumkin)

Samarqand shahridagi "Silk Road Samarkand" majmuasida Oliy Majlisning Inson huquqlari bo'yicha vakili (ombudsman) institutiga asos solinganligining 28 yilligi munosabati bilan "Inson huquqlari va erkinliklarining ishonchli himoyasi borasida o'zaro hamkorlik" mavzusida xalqaro konferensiya o'tkazildi.

Tadbir Oliy Majlisning Inson huquqlari bo'yicha vakili (ombudsman), Yevropada xavfsizlik va hamkorlik tashkilotining O'zbekistondagi loyihalari muvofiqlashtiruvchisi, AQSh xalqaro taraqqiyot agentligining (USAID) huquqiy islohotlar dasturi bilan hamkorligida tashkil etildi.

Unda yigirmaga yaqin xorijiy mamlakatlarning inson huquq va erkinliklarini himoya qiluvchi vakolati organlari hamda xalqaro birlashma vakillari, jumladan, Portugaliya, Serbiya, Vengriya, Turkiya, Ozarbayjon, Rossiya, Tailand, Marokash qirolliqi, Qozog'iston, Tojikiston, Qirg'iziston davlatlari Ombudsmanlari hamda xalqaro tashkilotlar va diplomatik korpus vakillari bevosita va onlaysiz formatda ishtirok etdi.

Konferensiyaning ochilish marosimida Oliy Majlis Senati Raisi T.Norboyeva, Oliy Majlis Qonunchilik palasati Spikerining birinchi o'rinnobosi A.Saidov, BMT Taraqqiyot dasturining O'zbekistondagi doimiy vakili Matilda Dimoska, YexHTning O'zbekistondagi loyihalari muvofiqlashtiruvchisi Xans-Ulrix Im so'zga chiqdi.

– Mamlakatimizda Ombudsman instituti 1995-yil 23-fevralida MDH davlatlari orasida birinchilardan bo'lib joriy etilgandi, – dedi Oliy Majlisning Inson huquqlari bo'yicha vakili (ombudsman) Feruza Eshmatova. – O'tgan davr mobaynida Ombudsman jamiyat hayotida o'z o'mnini topdi. Xalqaro Ombudsman instituti, Yevropa Ombudsman instituti, Osiyo Ombudsmanlar Assotsiatsiyasi, Turkiy tilli davlatlar inson huquqlari bo'yicha milliy institutlari va ombudsmanlari Assotsiatsiyasi hamda Yevrosoyo Ombudsmanlari Alyansi kabi xalqaro birlashmalarning to'laqonli a'zosiga aylandi. Bir qancha xorijiy mamlakatlarning inson huquqlari

INSON HUQUQLARI VA ERKINLIKLERI HIMOYASIDA O'ZARO HAMKORLIK ZARUR

xalqaro hamjamiyatga yetkazish maqsad qilingan. to'g'risida 20 dan ortiq memorandum imzolandi.

Tashkilotimizning 28 yilligiga bag'ishlangan mazkur tadbirdan ko'zlangan asosiy maqsad inson huquq va erkinliklarini ta'minlashda xorijiy davlatlar Ombudsmanlari, milliy institutlari, vakolatli davlat organlari va xalqaro tashkilotlar bilan o'zaro tajriba almashtish va chet davlatlarda mehnat qilayotgan hamyurtlarimiz manfaatlarini himoya qilishda hamkorlikni kuchaytirishdan iborat.

Shuningdek, yoshlar, ayollar, nogironligi bo'lgan shaxslar hamda jazoni iro'etish muassasalarida saqlanayotgan shaxslar huquqlarini himoya qilish va rag'batlanish yuzasidan mamlakatimizda olib borilayotgan keng qamrovli islohotlar mazmun-mohiyatini

xalqaro hamjamiyatga yetkazish maqsad qilingan. Xalqaro konferensiya o'z ishini sessiyalarga bo'lin-gan holda olib bordi. Unda xotin-qizlar va yoshlar, nogironligi bo'lgan shaxslar hamda jazoni iro'etish muassasalarida saqlanayotgan shaxslar huquqlarini himoya qilishning milliy va xalqaro mexanizmlari, Ombudsmanning davlat idoralari hamda fuqarolik jamiyatini vakillari bilan o'zaro hamkorligi masalalari muhokama qilindi va o'zaro tajriba almashtildi.

Xalqaro anjuman doirasida Vengriya va Serbiya davlatlari Ombudsmanlari bilan Oliy Majlisning Inson huquqlari bo'yicha vakili (ombudsman) o'rtasida ikki tomonlama hamkorlik memorandumlari imzolandi.

Konferensiya yakunlari bo'yicha Samarqand rezolutsiyasi qabul qilindi.

SAMARQAND MEHMONLARI

Yevroparlamentning
O'zbekiston bo'yicha
ma'ruzachisi Ilxan Kyu-chuk boshchiligidagi
delegatsiya Samarqandda
bo'ldi.

Mehmonlar viloyatda Yevropa Ittifoqi mamlakatlari hamkorligida tashkil etilgan sanoat korxonalarini faoliyatini bilan tanishdi. Shuningdek, Samargandagi muqaddas qadamjolariga va tarixiy obidalarni ziyorat qildi.

Viloyat hokimi Erkinjon Turdimov bilan uchrashuvda O'zbekiston va Yevropa Ittifoqi o'tasidagi munosabatlardan yilga mustahkamlanib borayotgani ta'kidlandi. Savdo-iqtisodiy, madaniy-gumanitar alopalar tononlar uchun manfaatlari bo'lmoxda.

Viloyatimizda bugungi kunda Yevropa mamlakatlari kompaniyalar bilan hamkorlikda 60 dan ortiq qo'shma korxona faoliyat ko'sratmoqda. O'tgan yil mintaqaga va Yevropa Ittifoqi o'tasidagi tovar

ayriboshlash hajmi 395 million AQSh dollarini tashkil etdi. Yevropa davlatlaridan Samarqandga kelayotgan sayoholar soni ham so'nggi yillarda ortagan. Yilda ularning soni 150 ming kishini tashkil etdi.

Tomonlar Yevropa Ittifoqi bilan munosabatlarni, xususan, savdo-iqtisodiy va madaniy alopalarini yanada rivojlanish, shuningdek, turizm, ta'lim va ijtimoiy sohalardagi hamkorlikni mustahkamlash masalalarini muhokama qildilar.

MUAMMOGA YECHIM QUYOSH PANELARI (mi?)

Keyingi ikki yilda kuz-qish mavsumida elektr energiyasi tanqis bo'lib, uzilishlar soni ortib borayapti. Odatda elektr tarmoqlari-dagi navbatchi dispetcherlarga qo'ng'iroq qilib, nima uchun elektr yo'qligi sababini so'raymiz desak, go'shakni olmaydi, doim band yoki ko'targanida beradi-gan javobi bitta: "Bizning aybimiz yo'q, viloyatdan o'chiriyapti". Darhaqiqat, viloyat elektr tarmoqlari hududiy korxonasi tomonidan cheklar qo'yilgan. Kamiga har bir tumanning elektr chilari ham bir kunda reja asosida kuniga olti soatdan cheklow o'rnatilishgan.

Bugungi kunda eng ko'p murojaatlardan Urgut tumani aholisidan bo'lmoxda. Shu sababli tumandagi Dehqonobod hududiy elektr tarmoqlari korxonasi bo'ldik.

Mazkur korxona tumandagi 29 mahallaning 30 mingga yaqin xonadonini elektr bilan ta'minlaydi. Ularning 2672 tasiga "aqli" hisoblangichlar o'rnatilgan.

O'tgan yili hududda 70 ta yangi transformatorlarning 32 tasi homiyalar va aholi mablag'lari hisobidan qo'yildi. "Obod mahalla" dasturi asosida Tersak qishlog'iga 1 kilometr yopiq kabel tortilib, yangi transformator o'rnatildi.

– Ikki yildan buyon qishning sovuq kelishi tufayli transformatorlarga ortiqcha yulkama tushib, tez ishdan chiqayti, - deydi Dehqonobod hududiy elektr tarmoqlari korxonasi direktori Qurbonali Davronov. - Ehtiyyot qisimini topish va ta'mirlash qimmatiga tushyapti. Shuning uchun har bir mahalla bira kunda olti soatdan oshmagan holda cheklar belgilashga majbur bo'lyapmiz. Kun biroz iligan paytlarda elektr ta'minotini uzmaslikka harakat qilinyapti.

(Davomi 2-sahifada) >>>

Bahovuddin Naqshband izdoshlari Samarqand ziyoratida

Shu kunlarda yurtimizda III xalqaro naqshbandiya turizm festivali o'tkazilmoqda.

Malayziya, Indoneziya, Turkiya, Hindiston, Suriya, Fransiya, Shveysariya, Portugal, Rossiya, Bangladesh va boshqa davlatlardan dunyoga mashhur olimlar, din, fan va jamoat arboblari, shuningdek, turizm sohisi vakillari ishtirok etayotgan tadbir qatashchilari Samarqandagi muqaddas qadamjolar, tarixiy obidalarni bilan tanishdi.

– Biz naqshbandiya tariqati asoschisi Bahovuddin Naqshbandi o'rganish asosnida islam olamida, ilm-ma'rifat tarixida o'chmas iz qoldirgan buyuk shaxslarning hayoti, faoliyati haqidagi ham qimmatli ma'lumotlarga ega bo'lyapmiz, – deydi Indoneziyalik Muhibbul Tibri. – Shu paytgacha Imam Buxoriy, Az-Zamaxshariy, Al-Xorazmiy, At-Termizi, Ibn Sino, Motoridiyarni o'qiganlari, o'rganganlari. Festival bahonasi islam olamida, ilm ahli o'tasida shuhurat qozongan ulug' zotlar bilan bog'liq qadamjolarini ziyorat qilish nasib etganidan xursandmiz.

Mehmonlar Imam Buxoriy yodgorlik majmuasini ziyorat qilib, buyuk muhaddis nomi bilan ataladigan xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi faoliyati bilan tanishdi.

MUAMMOGA YECHIM QUYOSH PANELLARI (mi?)

(Davomi. Boshlanishi 1-sahifada).

AHOLI MUROJAATLARIGA E'TIBOR SHUMI?

Korxonada aholi murojaatlari bilan ishlashda kamchiliklar ko'zga tashlanadi. Jumladan, jamaotchilik bilan ishlaydigan xodimning vazifasi farroshga yuklatilgan. Qayd etish daftari-da so'nggi marta 2022-yilning 31-yarvarida kelgan shikoyat haqida yozuv bor. Shuncha vaqt hech kim murojaat qilmagan ekan-da, degan fikr paydo bo'lishi tabiy.

O'tgan yili elektr energiyasidagi muammolar to'g'risida aholidan tushgan 427 ta murojaatning 320 tasi Prezident virtual qabulxonasidan, yuztasi viloyat hokimligidan ijroga yuborilgan. Qo'shimcha muddat so'ralsan 15 ta shikoyatning taqdiri noma'lum.

QARZNI UNDIRISH OSON EMAS

Iste'molchilarning elektr ta'minoti korxonasidan bo'lgan ko'p yillik debitor qarzlar 32,1 milliard so'mdan oshib ketgan. Jumladan, aholining qarzi 27,5 milliard so'mni tashkil qildi. O'tgan yili elektr energiyadan qarzdaror ro'yxatidagi 78 nafar fuqaro, 19 ta ulgurji iste'molchiga dalolatnoma tuzilib, ish ko'rish uchun sudlarga o'tkazilgan.

- Ayrim iste'molchilamiz elektr uchun yillarda davomida pul to'lashmaydi, - deydi korxona huquqshunosini Ramiz Karimov. - Ularga "aqlli" hisoblagichlar o'rnatgan bo'lsakda, qarzi borilgi uchun ta'mindan uzb qo'yilgan.

Qarzi bo'lsa-da, o'zboshimchalik bilan tarmoqqa ularib olgan fuqarolar aniqlanib, dalolatnomalar tuzilgan va chora ko'rish uchun sudlarga o'tkazilgan.

Bundan tashqari, "Tarkun Baraka zamini Nur" fermer xo'jaligining 200 million so'm, "Samariddin dalasi" fermer xo'jaligining 108 million so'm, "Bahron Nurullayev oltin zamini" xo'jaligining esa 55 million so'mdan ortiq qarzi bor.

QUYOSH PANELLARI: AVVAL XARAJAT, KEVIN DAROMAD

Mazkur korxona bos muhandisi Qobil Eshqulov o'z uyiga quyosh panellari o'rnatib, ortiqcha ishlab chiq-

rilgan elektr energiyasini davlatga sotayotganligi haqidagi eshtidik. Muhandis 2022-yilning iyun oyida uyining tomiaga 5 kilovatlik quyosh panellariidan o'rnatgan ekan. Sentabr oyidan bugungi kungacha o'zidan ortgan energiyaning 736 kilovatini davlatga sotibdi.

- O'tgan yili 53 million so'mga quyosh panellari xarid qilgandim, kompaniya vakillari kelib, o'zlar qo'yib berishdi, - deydi Qobil Eshqulov. - Uyimdag'i 20 ga yaqin tejamkor lampochka, muzlatich, televizor, kir yuvi mashinasi kabi maishiy texnikadan foydalanan kelyapman. O'tgan yilning sentabr oyidan boshlab o'zimdan ortgan elektr energiyaning har kilovatini 390 so'mdan davlatga sotyapman. Muhimi, 3 yil davomida mol-mulk va yer solig'idan ozod bo'lganman.

Bugun urgutliklar orasida muqobil energiya manbalari dan foydalaniishi istovchilar soni oshib bormoqda. Bir qator korxona va tashkilotlar ham shu yo'l orgali o'z elektr ta'minotini yaxshilashga harakat qilishmoqda. Jumladan, tumandagi "ideal" xususiy korxonasida soatiga 400 kWt toq ishlab chiqaruvchi quyosh fotoelektr stansiyasini qurish ishlari olib borilmoqda.

Prezidentimiz topshirig'iga asosan, joriy yilda viloyatimizda 2 ming nafar, Urgut tumanida esa "Temir daftara" ga kiritilgan 260 nafar fuqarо xonadoniga quyosh batareyalari o'rnatiladi. Davlatimiz rahbarining yaqinda qabul qilingan qaroriga ko'ra, 1 kW/soat elektr energiya uchun davlat tomonidan 1000 so'mdan mablag' berishi belgilandi. Bu imtiyozlarning berilishi muqobil energiya manbai o'rnatuvchilar uchun ma'qul kelishi tabiy.

- Yanvar oyida ikkinchi sektor rahbarlari yordamida 3 ta mahallada yashaydigan 10 nafar fuqaro xonadoniga 1 kWtlik muqobil energiya manbalari o'rnatildi, - deydi korxona rahbari Qurbonali Davronov. - Mart oyida yana 42 fuqaroning xonadoniga quyosh panellari qo'yish rejalashtirilgan.

Dilmurod TO'XTAYEV,
"Zarafshon" muxbir.

</

Samarqandda uy hayvonlari uchun klinika tashkil etiladi

Ulug'bek maktabni bitirgach, uch bor urinib, o'zi istagan tibbiyot instituti talabasi bo'lish baxtiga erisholma-di. Shunda bir tanishi:

- Kelasi yil "Selxoz"ning veterinariya fakultetiga imtihon topshir, albatta, o'qishta kirasan, - dedi.

- Men qishloqdagi bemorlarga malakali tibbiy xizmat ko'satadigan shifokor bo'lishni orzu qilganman, - dedi bu taklifi qabul qilolmasligini bildirish - Bir necha yillarderi "medinstitut"ga kirish uchun tayyorlanib, endi mol do'xtiri bo'lmayman-ku.

- Kechirasan-u, ukrainalik oddiy veterinarianning xalq orasida naqlga aylangan bir gapi bor: "Shifokor insonni davolaydi, veterinari insoniyatini!"

Ulug'bek bo'gapning maynisi chuqur anglab yetmadidi. Yana o'zi istaganiga huijat topshirishga qaror qildi. Lekin uning baxtiga boshqa institut fakultetlarini ham tanlash imkoniyati yaratildi. Ular orasida tanishi taklif qilgan veterinarianiya fakulteti ham bor edi va imtihon natijalariga ko'ra, unga aynan shu fakultet talabasi bo'lish nasib qildi.

Oly ta'lim muassasasida o'qish davomida shu yo'nalishni tanlagani uchun afsuslamsiligiga amin bo'di. Sababi, bu yerda talabalar uchun yaratilgan sharoit, malakali professor-o'qituvchilarining ta'lim berish jarayonlari, xorijiy davlatlarda malaka oshirib kelish imkoniyatlari mavjudligi edi. Asosiyasi, tanishi aytgan ukrainalik veterinarian haq ekanligiga ishonch hosil qildi. Bu ta'lim muassasasida zarur bilimni egallab, bemor insonlarning dardiga shifo topishidan ham ko'ra xayrla, ya'ni hayvonlarni davolab, odamlarda uchraydigan turli

kasalliklarning oldini olishga hissa qo'shishga ahd qildi.

Bir paytlar Samarqand qishloq xo'jaligi instituti bo'lgan oly ta'lim muassasasi dastlab veterinariya meditsinasini institutiga so'ngira Samarqand davlat veterinariya meditsinasini, chovchachilik va biotexnologiyalar universitetiga aylantirildi.

Mazkur universitetda o'tkazilgan press-tur davomida journalist va blogerlar bu vergagi ta'lim jarayoni, yangi tashkil etilgan laboratoriylar, yangiliklarning faoliyati bilan yaqindan tanishdi.

Institut universitetiga aylantirilgandan so'ng amalga oshirilgan ishlar, yangiliklarning faoliyati bilan yaqindan tanishdi.

- To'g'ri, bir paytlar bu ta'lim muassasasining mavqeい hamingqadar bo'lgan, - deydi universitet rektori, professor X.Yunusov. - Ammo bugun boshqacha. O'sha "bir paytlar" da o'zi istamagan holda o'qishga kiran yoshlarimiz bugun bu oly o'quv yurtining tabasabi ekanligidan faxrlanyapti.

Turli xorijiy davlatlarning nufuzli oly ta'lim muassasalarini bilan hamkorlik yo'iga qo'yilgan. Avallari horij tajribasini o'rganish uchun chet elga faqat rektor yoki prorektorlar borgan bo'lsa, bugungi kunda yoshi iftidori o'qtuvchilar, shuningdek, talabalar ham yuborilmoqda. Kelgusida oldimizga yo'gan maqsadlardan biri, universitet tasarrufida klinika tashkil qilish. Bu yerdagi kasallangan uy hayvonlari davolanadi. Klinikaga keltirilgan hayvonlarga malakali veterinariya xizmati ko'satish bilan birga, yaqin hududlardan kelib tushgan murojaatlar asosida tez yordam xizmati ham yo'iga qo'yiladi. Keyinchalik esa bunday klinika tez yordam xizmatlari tumanlarda ham tashkil etiladi.

To'Iqin SIDDIQOV.

O'simliklarni uyg'unlashgan himoya qilish tizimi nima?

Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, har qanday tizim o'simliklarni zararkun-dalardan mukammal himoya qilmasdan turib samarali bo'lmaydi.

Zararkunandalar, kasalliklar va begona o'tiarga qarshi kurashning bir qator usullari mavjud. Ko'p yillar kimyoiy usul radikal va universal vosita sifati-da himoya tadbirlarida ustunlik qilib keldi. Biroq, pestisidlardan ommaviy foydalanan nafaqat afzalliklari va istiqbollarini, balki ulardan keng foydal-nish insonlar va ekologiyaga qanchalik jiddiy muammolar olib kelishini ham ko'rsatdi. Shu sababli keyingi yillarda jahon miqyosida o'simliklarni zararli organizmlardan uyg'unlashgan himoya qilish tizimini qo'llash bo'yicha keng ko'lamlili ishlar olib borilmoqda.

Uyg'unlashgan himoya tushunchasi paydo bo'lganidan beri sezilarli o'zgarishlar ro'y berdi. Dastlab, uyg'unlashgan himoya faqat biologik va kimyoiy usullardan birligida foydalanan sifatida qaraldi. O'sha davrda asosiy e'tibor faqat ishlataligan pestisidlarning yumshoq ta'sir qilish usullarini izlashga qaraltildi. To'g'ri, o'sha paytda allaqachon uyg'unlashgan "norazat" barcha "ekologik resurslardan" foydalanimi, degan fikrlar beldirilgan edi, ammo bu chaqiruv uzoq vaqt davomida e'tiborsiz qoldi. Asta-sekin

"uyg'unlashgan himoya" atamasini zararli turlarni yo'q qilishga emas, balki ekotizimlarni boshqarishga yo'ntarilishi kerak bo'lgan o'simliklarni himoya qilish tadbirlarini amalga oshirish va o'tkazishning chuqur ekologik asoslarini tush-unish bilan bog'liq bo'lgan tobora chuqurroq ma'noga ega bo'la boshladi.

Shuni ta'kidlash kerakki, o'simliklarni uyg'un- lashgan himoya qilish tizimining rivojlanishi boshqa toifalarda ham birlashishga olib keldi. Bu tabiiy organizmlarning faoliyatini majburiy saqlash bilan

barcha usullarning to'g'ri birlashishiga asoslangan. Zararkunalarning haqiqiy soni va potensial xavfini hisobga olmagan holda an'avaviy davriy qarshi kurash choralar o'rniغا, faqat ularning soni iqtisodiy zarar midqori mezonidan oshib ketganda, himoya xarajatlar saqlanib qolgan hosil bilan qoplanishi mumkin bo'lgan hollarda yo'q qilish tadbirlarini o'tkazishni nazarda tutadi.

O'simliklarni uyg'unlashgan himoya qilish choralarini majmuasida o'simliklarni karantini choralari muhim rol o'yinadi. Bu mamlakatimizga xorijiy davlatlardan karantin ahamiyatiga ega o'ta xavfli zararli organizmlar kirib kelishining oldini olishga xizmat qildi.

O'simliklarni uyg'unlashgan himoya qilish tizimiga o'tish pestisidlardan foydalishni sezilarli darajada kamaytirib, atrof-muhit ifloslanishi ni pasaytirishi mumkin.

X.QO'CHQOROV,
M.ELMURODOV,

O'simliklarni karantini va himoyasi ilmiy-tadqiqot instituti Samarqand filiali kichik ilmiy xodimlari.

Inson endi aqlini taniy boshlagan paytda boshidan o'tkazgan ayrim voqeal-hodisalar bir umrga xotirasida muhranib qolarkan. Ayniqsa, o'sha voqealarga sabab bo'luvchi omillar hayratlanarli bo'lsa, kishi qayerda, qay holatda bo'imasin, doimo o'zi bilan yonma-yon yurgandek bo'larkan. Ana shunday xotiralar menda ham bor, ular bolaligimdan yodgorliklidir.

Usta Norman boboning javohirlari

Esimda, qishlog'imizda "Abdurahmon aka Norman ustaga uyini qurdirar emish", degan gap chiqib qoldi. Hamma hayron, "Nahotki, o'sha mashhur ustani topgan bo'lsa? Endi bizda ham tarixiy uy quriladigan bo'libdi-da", deyishdi odamlar.

Qurilajak uyning poydevori hali taxt holga kelmasdanoq, qo'shi qishloqlardan, hatto ols tog' etagidan odamlar kela boshlashdi. Binoning qurilish ishlari boshlangach, hamma ustuning chaqqon harakatlarini kuzatardi. Yangi hovlimiz go'yo to'xonaga o'xshardi. Bu hol o'n kunlab davom etdi. Hatto uy qurib bitkazilib, ko'chib kirganimidan so'ng ham odamlar uning ishlari ko'rish uchun bir necha oy lab kelib turdi.

Surada: naqshinkor "Kabza".

Usta Norman boboning ishlini ko'pchilik qatorlari garchi yosh bo'lsam-da, diqqat bilan kuzatardim. Usta har bir jarayonga sinchiklab e'tibor qilar, ustunlardan tortib vassalargacha amalga oshirgan ishlini ikki marta takrorlamasdi. Usta favqulodda talant sobidi eddi.

Bir gal Moskvadan qandaydir komissiya tarkibida kelgan rus amaldoi qo'shi qishloqda, tog' etagida joylashgan Teshiktoshni tomosha qilishni istab qolibdi. Yo'l-yo'lakay mehmonga hamrohlik qilgan tuman rahbarlari

uyimiga kelishdi. Dastlab gap nimada ekanligi-ning anglamay turgan amaldo mezbonlar tushuntirgach, usta bobo yaratayotgan san'at asariga o'ta sinchiklov bilan e'tibor qila boshladidi. Har bir jarayonga e'tibor qilib, turli savollar berar, hatto Teshiktosh ham yoddidin chiqib ketdi.

Faqat "bravo", deya tinimsiz chapak chalar edi. Mana shunday voqealarga qariyb 50 yilga yaqin vaqt o'tgan bo'lishiga qaramasdan, ustuning hayratlarga to'ishlari hali esdan chiqmaydi. To'ya'm-rakalada duradgorlikdan gap chiqsa, "Usta Norman haqiqiy talant egasi edi, u qoldirgan merosni qara, qoyil-e", deyishadi.

Usta qurqan uyning mehmonxonasini "Kabza"deb ataymiz. Bunday deyilishiga sabab bor. Necha yillar o'tsa hamki, hovlimizdan mehmon arimaydi. Ana shu odamlar "Kabza"da mehmon bo'lishgan.

Yurtimizning turli viloyatlaridan, hatto xorijiklar ham uymizga kelib, "Kabza"dagagi naqshinkor o'ymakorlik san'atidan bahramd bo'lgan, suratlarga olgan. "Kabza" yuksak darajada bezalgan desam, mubolag'a bo'lmaydi.

Har safar qishloqqa borganimda, usta boboni yodga olaman. "Kabza"da dam olib, naqshinkor shiftni tomosha qilishni yax-shi ko'raman. Marjon-marjon yulduzchalar shaklida bitgilan o'ymakorlik ishlari go'yoki javohirlarini eslatdi.

Shunda har gal "Bularning barchasi usta boboning javohirlari", - degan fikr xayolimda bot-bot takrorlanaveradi. Agar hayot bo'lganlarda Usta Norman bobo bugun 90 yoshni qarshi oлган bo'ldi. Ustuning oxiratlar obod, ruhlar shod bo'lsin...

**Hamidullo QARCHIG'AYEV,
O'zbekiston Jurnalistlar
uyushmasi a'zosi.**

Barcha yuridik va jismoniy shaxslar, shu jumladan, chet el investorlari diqqatiga!

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 18-martdag'i "Iqtisodiyotda davlat ishtirotini yanada qisqartirish va xususiyashtirishni Jadallashtirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-168-son qaroriga muvofiq, davlat va davlat ishtirotidagi korxonalarining bo'sh turgan ko'chmas mulk ob'yeqtllari hamda ulushlari "E-auksion" elektron savdo platformasi orqali sotilishi belgilangan davlat mulki ob'yeqtllari bo'yicha

SAVDOLAR E'LON QILINADI

T/r	Ob'yekt nomi	Balansda saqlovchi tashkilot nomi	Joylashgan manzili	Umumi yer maydoni (ga.)	Bino va inshootlarning umumiy egallagan maydoni (kv.m.)	Savdolarga chiqarilgan boshlang'ich narxi (so'm)	Savdo sanasi	Ariza berishning oxirgi muddati
1	Bo'sh turgan molxonasi va agrofirmasi	Bo'sh turgan ob'yeqtllardan samarali foydalishni tashkil etish markazi viloyat hududiy boshqarmasi	Samarqand viloyati Qo'shrabot tumani, "Qo'rg'on" MFY, Qo'rg'on qishlog'i, 862 va 57-uylar	303,11	11 084,07	101 006 350 000,0	27.03.2023-y.	27.03.2023-y.
2	Sobiq ma'muriy bino	Bo'sh turgan ob'yeqtllardan samarali foydalishni tashkil etish markazi viloyat hududiy boshqarmasi	Samarqand viloyati Kattaqo'rg'on shahri, "Zarafshon" MFY, Qoradaryo ko'chasi, 1/1-uy	0,300634	851,21	1 753 600 000,0	27.03.2023-y.	27.03.2023-y.

Auksionda qatnashish tartibi to'g'risida:

Ushbu ob'yeqtllarni "E-IJRO AUKSION" yagona elektron savdo platformasi orqali sotib olish Davlat aktivlarini boshqarish agentligi qoshidagi "Elektron onlayn auksionlarning tashkili etish markazi" DUKning "e-auksion.uz" sayt maydonchasi o'tkazilishi re-jalashitilgan. Savdolorda qatnashish istagi bo'lgan jismoniy va yuridik shaxslar xatlov va baholash ishlari yakunlangandan keyin "e-auksion.uz" saytida qoidalari bilan tanishgan holda ro'yxatdan o'tib, savdo jarayonlarda qatnashishlari mumkin.

Ro'yxatdan o'tgan jismoniy va yuridik shaxslar davlat xizmatlari markazi yoki "E-auksion" elektron savdo platformasi orqali elektron raqamli imzo sertifikatlarini olishi mumkin.

Auksionda qatnashish uchun ariza berish:

Ro'yxatdan o'tgan va elektron raqamli imzoga ega bo'lgan jismoniy va yuridik shaxslar "e-auk-

sion.uz" saytida yaratilgan "Shaxsiy kabinet"lari orqali kirib, o'tkaziladigan auksionslar ro'yxatidan o'ziga kerakli ob'yeqtini tanlashi va u haqidagi tegishli ma'lumotga ega bo'lishlari mumkin. Auksion savdosiga qo'yilgan har bi'l mol-mulkka tizim o'ziga xos takrorlanmaydigan LOT raqami beradi.

Auksion savdosida qatnashmoqchi bo'lgan jismoniy va yuridik shaxslar bino haqidagi ma'lumotlarga ega bo'lib, shu yerda ko'rsatilgan bank arxivizlari qatnashmoqchi bo'lgan lot qilishga ega bo'lib, shu yerda ko'rsatilgan zakat mablag'ini to'lagan (to'lov hujijatida auksionsidagi LOT raqami ko'rsatilishi kerak) holda auksion savdosida qatnashish uchun elektron tarzda ariza berishlari lozim.

Elektron tarzda ariza berish jarayonida ishtirotchi tomonidan elektron raqamli imzo bilan imzolagan holda ariza berilgandaqda. Ariza elektron tarzda yuborilgach, ishtirotchining "Shaxsiy kabinet"ga ariza qabul qilinganligi yoki qaytarilganligi to'g'risida javob xabari keladi. Auksion savdosida qatnashish uchun ariza berish saytda ko'rsatilgan mud-

datda to'xtatiladi.

Auksiyon jarayoni:

Ishtirotchilar tomonidan savdoda qatnashish uchun ariza berilgandaqda so'ng, savdo boshlanadiqan kunda (vaqtida) ishtirotchilar "e-auksion.uz" saytida maxsus login va parollarini tergan holda "Shaxsiy kabinet"ga kiriladi va "Kabinet"ga o'tilgandaqda so'ng "Mening auksionlarim" bo'limidan qatnashmoqchi bo'lgan auksion tanlanadi.

Shunda dastur tomonidan "Ishtirot etishni tasdiqlash" so'raladi, ishtirot etish tasdiqlanmadan so'ng savdo jarayonida ishtirot etish mumkin bo'ladi (auksion savda o'tkazish kuni soat 10:00 da boshlanadi).

Auksionda qatnashuvchilariga dastur tomonidan alohida tartib raqam beriladi.

Auksionning boshlanishi ishtirotchilaridan LOTni boshlang'ich narxdan bitta qadamga oshirilgan narxa sotib olish bo'yicha taklifi tasdiqlashni so'rashdan boshlanadi. Agar, taklif berilgandaqda kechin

Badiiy adabiyot avvalo, shu kunning harorati, dard va quvonchlarini ko'rsatuvchi hayajon, ming yillarga yetgувчи nido, to'kis bir go'zallik. Bu nafosatni mukammal tushunish ancha murakkab jarayon, o'ziga xos iste'dod, so'z mayiga musharraf bo'lish, kitobxonlik va ilmdan sayqal topgan his mahsuli.

Bir allomadan shuncha o'qib, nimaga erishdingiz, deb so'rashganida, "Aytarli hech narsaga, hayotga teran nigoj, o'qiganlarimni tushunish zavqidan boshqa hech narsaga", deb javob bergan ekan.

Mukammal tushunish zavqi! Bu manzilgacha bo'lgan masofa har kimda har xil kechadi: ayrimlar uni bir umr bosib o'tolmaydi. Bundan bebabalar ilm va ijod da'vosini qilishsa, har jihatdan ziyoni bo'ladi. Ulug'lar uchun eng katta iztiroblardan biri tushuni may qolishdir. Bunday paytda ular maqtovdan bir, tanqiddan esa ikki hissa azob chekishadi. Chunki tushunmay tanqid qilish va tushunmay maqtash orasidagi farq unchalik katta emas. Har ikkova ham bitte tushuni may qolganlik iztirobi bor. Ayniqsa, osongina tushunlavermaslik - dahoq qismati. Gyote "Faust"ni bir umr yozdi, soddarroq uslubga sig'magani uchun ham xuddi ana shu shaklda goldishni lozim topdi. Ulug'lardan biri o'z nazariyasini ommabop bayon qilishga rozi, ammu bu xohish bitiklarining u yer-bu yerida hurmatli kitobxon, aziz o'quvchi kabi undalmalar qo'llashdan nariga o'tolmasa, nima qilsin?

Yusuf Amriyining mana bu baytini soddaroq ko'rinishga keltirish da'vosi to'g'ri bo'ladi? "Ne yemakin, ne uyqudin solib so'z, yemakin to'yub, uyqudin yumub ko'z" misralaridagi go'zal iymolar, qo'sh qofiya, hojib kabi mohirlik bilan qo'llangan san'attar bag'ridagi mazmundan buraq ololgan hech bir kitobxon tahrirga ehtiyoj sezmaydi, ulug' Alisher Navoiy maftun etgan bu go'zallikni soddalashtirish da'vosini qilmaydi. Odatda tushunish borasidagi qiyinchiliklarimizning katta qismi ijodkor erishgan kengliklarga tafakkurimizning yetmasligi tufayli sodir bo'ladi. Shunday ekan, muallifni kitobxon darajasiga chorlashdan ko'ra, kitobxonni yuksaltirishning ahamiyati katta.

Masalaning yana bir qiziq tonomi: badiiy so'z go'zalliklarini tushunish mutolala samarasи bo'lib, nurlar dunyosidagi ajib hodisaga juda o'xshab ketadi. 1858-yilda nemis fizigi Kirixgof tabiatdagi turfa hodisani kash qildi. Tutash spektr beruvchi manbadan kelayotgan yorug'lik sal qizdirilgan gaz yoki bug'lardan o'tkazilganda, bu gaz spektrning hamma nurlaridan faqat o'zi chiqaradigan nurlarining yutishini aniqladi. Badiiy adabiyotni tushunish ham xuddi shunday: kitobxonning qalb tebranishlariga asardon taralyotgan to'loqinlar mos kelsagina, mukammal "uytilish" sodir bo'la-di, mutolala zavqi dunyoga keladi.

Haqiqiy ijod ahlining kichik bir asari ham, hat-to ikki og'iz so'zi ham nafosatga, sir va sehrga

TUSHUNISH

HAM ISTE'DOD

boy dunyo. Hamma gap bu mo'jizalarni yetarli-cha ilg'ashda. Bir safar Abdulla Qahhordan Rasul Hamzatov haqida so'rashganida: "Ha endi, Rasul - Rasul", - deb javob beradi. Adibimiz xalqona shakldan foydalangan holda go'zal bir so'z o'yiniga (elchi) erishganini hamma ham birdangi sezavermaydi.

Ba'zan oddiy shaklbozlik, ayrim an'analarga ortiqcha sodiqlik ham yangilish xulosalarga olib keladi. Alisher Navoiy "Xamsatul-mutaxayyirin"da yozishicha, Xo'ja Hasan Dehlaviyning "Misoli qat-rai boron sirishkini ham hama dur shud, chunon osor dihad ore tulun chun tu Suxayle" baytidagi "dur" so'zini "xun" bilan almashtirish haqidagi ahli suhbat taklifiqa qo'shilishmaydi. Hazrati Jomiyini "hakamliqg'a musallam" tutadi va muammoni o'z foydasiga hal qiladi. Bunday qaraganda, bayt mazmunini anglish unchalik ham qiyin emas. Buning uchun ko'z yosh, yomg'ir tomchilar va ayniqsa, vasi, Suxayl yulduzi, du tushunchalaridagi shoir yuzaga keltirgan aloqadorliklarni ilg'ashning o'zi kifoya. Ko'pchilikning noto'g'ri tasavvuri "qon yosh" an'anasidan chetga chiqolmaslik tufayli sodir bo'igan, deyish mumkin.

Yukks iste'dod sohiblari shakl va mazmun an'analariga qanchalik sodiq bo'lishmasin, hamma vaqt daho erki bilan yashashadi. Imodiddin Nasimiyo o'z to'rtligi vaznini ko'sratan ekan, foilon rukni o'rniqa qofiya mukammalligini ta'minlash maqsadida foilot birligini qo'llaydi va aruziyalar chizgan asriy chiziqdandan "chiqib ketadi". Bu nazariy erk asar mazmuni va shakliga ham, aruz ilmiga ham zarracha salbiy ta'sir qilmaydi. Aksincha, sodda va mukammal talqingga yo'li o'chadi. Birliklar so'ngidagi tovushlarning o'ta cho'zilikni yuzaga keltirishdagi kichik farqi demasa, foilotun ruknini foilon dan ko'ra foilot shaklida qisqartirishning hayotiy asosi mustahkamoq. Nima bo'lganda ham, manzara o'tmish xayolidan boshqacharoq tus olgani uchun shoirdan norozi bo'lish to'g'ri emas.

Badiiy adabiyotni tushunishda hissiz bilim

ba'zan borni sezmay, yo'qni axtarish tomon olib boradi. Muhammad Fuzuliy g'azalidagi "Shifo'i za-vq-shavqin tashnai diyor o'landin so'" shoh baytini tushunish ayrim o'rinnarda bahsish kechmoqda. Gap, maktab darsliklarda aytgilanidek, shirin va tiniq suv haqida ham, zavq-shavqning tiniqligi va shirinligi haqida ham borayotgani yo'q. Zulolni diydor orqali o'tkasak, manzara o'zgaradi va ravshanlashadi: oshiq suvgu emas, o'sha sulol kabi tiniq va shifobaxsh diydoriga tashna - tashnai diydor. Misralarda xuddi ana shu diydor tufayli paydo bo'ladigan zavq-shavq qalamqa olingan. Barcha yangilish xulosalar oddiyigina ko'chimni ilg'amasi tufayli sodir bo'imoqda. Xuddi ana shunday bir sharoitda boshqa bi talqin baytdan hatto tasavvufiy ma'no axtarishga qaratilgani unchalik yarashiq topmag'an. Bir paytalar tasavvufidan qanchalik uzolashganimiz kab so'nggi paytlarda deyarli har qanday muntoz matrndan tasavvufi ma'no izlash odatga aylanib qolmoqda. Bu ayrim o'rinnarda biroz sun'iyliklar keltirib chiqarishi tabiy. Olamdag'i barcha narsa, voqe'a-hodisalar mazmunida Allohnning quadrit mujassam. Bularning hammasi borilqqa tasavvufiy nazar imkoniyatlari naqadar katta ekanini asoslaydi.

Ko'pincha majoz va ramzlarini to'g'ri tushunmaslik yangilish xulosalarga olib keladi. "Xarobot aro kirdim oshufta hol, may istorga ilkimda singan safol". Bi misralarini o'qir ekan, ayrimlar ichkilik haqida gap ketyapti, degan fikriga boradi va o'zing yomon odatiga go'yo Navoiydan rag'bat topada. Mumtoz adabiyotimizda: may - xursandchilik, xarobot - dunyo ma'nolarida qo'llanishini hisobga olsak, gap mayxo'rik haqida emas, lirk qahramon shodlik umidida dunyoga yuzlangan, ammu buning uchun undagi imkoniyat butun emasligi haqidagi borayotgani ma'lum bo'ladi. Xuddi shunday boda, may kabi majozlar qatnashgan matnlarni to'g'ri talqin qilsak, ichkilikku ruju qo'yishda ulug'larni aybordi qilishdan uzolashamiz.

Ijodkorlar sodda yozishga qanchalik intilishmasin, ular yaratgan ayrim asarlar mazmunini

ilg'ash ma'lum qiyinchiliklar va har xilliklar paydo qilib turadi. Ammo noto'g'ri to'xtamlarga olib boruvchi har xilliklarni talqin rang-barangliklardan farqlashimiz lozim. Hatto eng mukammal xulosalardan keyin ham o'zgachoq yo'nالishdagi maqbul fikrlar paydo bo'lishi mumkin. Tafakkur olamida "donkixotlik" degan tushuncha shunchalik ommalashdiki, hatto romanning yaqinidan o'tmagalar ham uni bemalol to'g'ri qo'llaydigan bo'lishi. Endi bu haqda boshqa bir durustroq narsa aytishning iloji ham, keragi ham yo'qdek ko'rindi. Ivan Turgenev yozadi: "Jahonda Don Kixot singari odamlar tugab bitsa, tarix kitobi ni yopib qo'ya qolish kerak. Axir, unga boshqa nima ham yozish mumkin". Bu boroda ko'philish davr "donkixotlari"ning g'oyat jiddiy qiyofalarini yaratgan ulug' yozuvchi tomonida bo'lislari qilishamiz.

Keyingi paytlarda badiiy asarlarning o'zini o'qishdan ko'ra, u haqdagi darslik yoki ayrim manbalarda bayon qilingan fikr va mulohazalar bilan tanishib qo'ya qolish ancha kuchaydi. Bu boroda "Qutlug' qon"ning tahliyli taqdiri bizga juda ko'p narsalarni ko'sratdi va ancha tashvishlanarli kechdi. Natijada romanni tilga olganlar orasida uni o'qiganlar ko'pmi yoki o'qimaganlar, o'qiganlar safida tushunmaganlar ko'pmi yoki tushunganlar, "Qutlug' qon"ni tushunishi yetarlichka amalga oshmagani, roman adabiyotshunosligimizda o'zining haqiqiy e'tirofini hanuz mukammal topmagani ma'lum bo'lib goldi. Sal bo'limasa, Mirzakarimboyni ijobji qahramonlar sirasiga o'tkazib qo'yan, bechora Gulandomni zinhor tanimaydigan "kitobxon" va "tadqiqotchi"-larni uchratdi. Romanga Oybek zinhor ishlathmagan, navqironlik jasorati va quadrat bunga yo'il bermagan turli bo'yoqlar fonida qarashga intildik. Bugungi yoshlarimiz romanni sevib o'qishadi va mukammal tadqiq qilishadi, degan umiddamiz. Ayniqsa, halol tadbirkorlik va ma'rifat umidida-gi kishilar bu romanni sinchiklab, qayta-qayta o'qisha, yomon bo'limasdi.

So'z san'atida kichik bir til birligi ham kitobxoni kattagini mazmunga yetaklashi mumkin. Sevimli shoirimiz Erkin Vohidovning "Na hayrat hayratomuz qush bo'lib uchsak bizim ustoz "Lison ut-tair" birla "Hayrat ul-abror"ga o'rgatish" misralarida yo'nalish o'rnga tushum kelishigi qo'llansa, yaxshi bo'lmasmidi, deydiqanlar ham topiladi. Nahotki, butun mazmun birgina kelishik qo'shimchasisiga bog'liq bo'lsa? Ha, xuddi shunday: biri oddiygina bayon qilish bilan cheklansa, boshqasi o'ziga xos ilhom yordamida kitobxoni betakror so'z mo'jizasiga ro'baro'li qiladi. Komil ustoz shogirdlarini har jihatdan yuksak parvozi til va shoir uchun eng muhim sifatlardan yana bira - yaxshi hayratga boshlaydi. Ko'rinib turibdiki, bu mazmuni faqat jo'nالish kelishigi orqalgina kutilganide ifodalash mumkin.

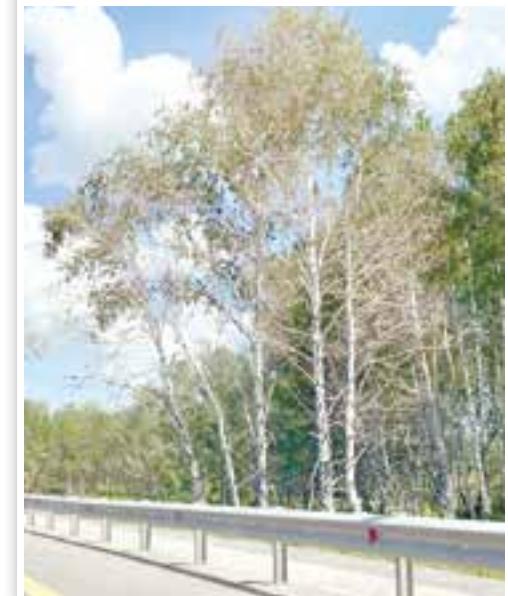
Mulohazalarimizni xalq orasida asrlar osha yashab kelayotgan bir hikmat bilan yakunlamoq-chimiz: "Tushunganning qurbanbi bo'lsang".

Ilash ABDIYEV.

O'qing, qiziq

2300 yil muqaddam vafot etgan bola mumiyosi 1916-yilda Misrda topilgan edi. Ammo endigina kompyuter tomografiysi yordamida olimlar unda oltin yurak va til, kafanidan ko'plab tilla tumorlar topishdi. Qohira universiteti doktori Sahar Salim boshchiligidagi olimlar mumiyoga "Oltin bola" deb nom berishdi va ish nihoyasiga yetgach, u poxtayt muzeining asosiy zalidan o'rın olishini ma'lum qilishdi.

Magistral yo'l yonida nafas olish zararli ekanligi hech kimga sir emas. Ma'lum bo'lishicha, katta yo'lda nafaqat zararli moddalar, balki daraxtlan ham xavf tug'diradi. Polsha biologlari "ifloslangan" hududda asosan qayin daraxtlarida allergen-oqsil tarkibi ko'payishini, gulchang kuchliroq va ko'proq allergiyaga olib kelishi mumkinligini aniqlashdi.

Mya qat'iy uchta qobiqdan iborat. Ammo tez orada bu o'zgarishi mumkin - amerikalik olimlar nozik membrana ko'rinishidagi to'rtinchli miya qobiq'ini kashf etishdi. U o'rta va ichki meningial membranalar orasida joylashgan bo'lib, katta molekulalarni o'tkazmaydi. Membranani limfabop, o'rgimchaksifat qobiq - SLYM deb nomlashdi. Kelajakda uni o'rganish asab tizimi kasalliklarini yaxshiroq tushunisha yordam beradi. Membrana miya immunitetida kuchli ishtirok etishi, to'siq va immun funksiyalarini bajarishi ma'lum bo'ldi.

Keng tarqagan tasavvurdan farqli o'laroq, oqargan soch qayta tiklanishi mumkin. Kolumbiya universiteti olimlari tadqiqotiga ko'ra, oq soch bir necha yo' ichida asl rangiga qaytishi mumkin. Tadqiqotchilar fikriga ko'ra, bu jarayon stress darajasi bilan chambarchas bog'liq: kuchli hissiy stress soch rangi o'zgarishiga olib keladi, ammu ular to'xtasa, jarayon orqaga qaytishi mumkin. Yangi metodika soch oqarishining stress bilan bog'liqligini o'rganishga imkon berdi. Tadqiqotchilar hayotiy sharoit soch follikulasi va pigmentatsiya faoliyatiga bevosita ta'sir qilishi mumkinligini tasdiqlashdi. Tadqiqot o'tkazilgan 35 yoshli erkak sochi turli davrlardagi stress darajasi bilan taqqoslandi. Stress pasayishi bilan oqargan sochga rang kira boshladi. Shunday qilib, soch oqarishi jarayoni moslashuvchan bo'lib chiqdi. Yangi ma'lumotlar kelajakda sochni asl holiga qaytaradigan usullar yaratishga yo'l ochib, boshqa qarish jarayonlarini qisman qaytarish mumkinligiga umid bag'ishlaydi.

Internet xabarlar asosida G.XOLDOROVA tayyorladi.

YAXSHILAR KO'P DUNYODA

Hokimlikda o'tkazilgan yig'ilishda mahallada hokim yordamchisi bo'lib ishlayotgan Feruza Rahimova bilan suhbatlashib qoldik. U mahallasida yashovchi Iroda ismli ayol hayotida noxush hodisa ro'y berganligini xafa bo'lib aytdi. Kasbim taqozosidan holatni erinmay so'rab oldim.

- Ukajon, baraka toping, katta rahmat. Mana bu mukofot sizga, - deb uzatdi.

Taksi haydovchisi pulni olmadni.

- Opa, bu sizning halol pulingiz. Men odamgarchilik qildim, xolos. Bundan keyin hushyor bo'ling.

To'g'risini aytasam, men ham shirin bir keyfiyatda bo'ldim. Yaxshilar ko'p ekan dunyoda. Yigitdan ismini so'radim, aytma-di. "Aka, har bir harakatimiz uchun rahmat, rag'bat so'rayer-sak, unda ota-bobomizdan qolgan odamgarchilik nima bo'la-di?", dedi.

Lekin men chaqqonlik bilan telefonimga uning suratini olishga ulgurib qoldim. U esa shoshilib chiqib ketdi, hatto taksi davlat raqamini ham ko'rmay qoldiki.

Yigit aytganidek, maqolani hech joyga bermoqchi emas edim. Biroq kuppe-kunduzi odamlarning pulini o'g'irlashga harakat qilayotgan ayrim noplak kimsalarga ibrat bo'lishi uchun ushbuni ma'lum qilishga jazm etdim. Harqalay kimgadir insof berar, kimgadir ta'sir qilar bu voqe'a.

Tohir HAMIDOV.

HAYOT SABOQLARI

Odamlarga kerakligini bilib yashash ham baxt.

Bezbetning beti qalin, surbetning so'zi beta'sir bo'ladi.

Tovlamachilikdan qaytaradigan tuyg'u-vijdon.

Insonni to'g'rilikka, halollik va poklikka boshlovchi ham vijdon.

Do'stsiz odam biyobondagi yolg'iz daraxtga o'xshaydi.

Eng og'ir jazo - e'tibordan qolish.

O'rinboy NORMATOV.

Nasihat

Har bir ishning mavridi bordir,
Qolgan ishga, derlar, yog'ar qor.
Chin ko'ngildan niyat qil aval,
So'ng ishtiyoy ayla ixtiyor.

Solma ishni sira paysalga,
Yutug'ing bu - intizom, sabr.
O'z vaqtida bajarsang agar,
El ichida toparsan qadr.

Qulog osqin erimmasdan sen,
Keksalarning o'gitllari.
Kimki hamkor, hummatin saqla,
Va'dabozdan qochqin nariga.

Hoji Rustam tilagi shudir:
Chala ishlab vaqtin ketmasin.
Mashaqqatli bo'lsa ham, mayli,
Ahding bilan shahding ketmasin.

Rustam XO'JAULOV,
Nurobod tumani.

Gazeta «Zarafshon» tahririyatining kompyuter bo'limida sahifalandi.

«Noshir lux» MCHJ bosmaxonasida chop etildi.

Korxona manzili: Samarcand shahri, Spitamen ko'chasi, 270-uy.

Bosishga topshirish vaqt: soat 18:30 da.
Bosishga topshirildi: soat 19:00

Navbatchi muharrir: